

Självutlämnande om indisk religion

ZAC O'YEAH

Guru! En resa i underlandet.

Ordfront 2004

Den som läste tidskriften SYDASIEN under 1990-talet hade den stora förhållningen att möta vår medarbetare **Zac O'Yeah**, som skrev kunniga och välskrivna artiklar om Indien, framför allt om litteratur, film, dans och kultur i största allmänhet.

Zac hyser en passionerad kärlek till Indien och har tillbringat flera år på resande fot i landet – hans högsta önskan är att återfödas som indier i sitt nästa liv! Numera lever han permanent i sydindiska Bangalore tillsammans med sin hustru, poeten **Anjum Hasan**.

De senaste åren har vi inte hört mycket av Zac O'Yeah. Orsaken till det framgår förmodligen av hans nyutkomna bok som handlar om indisk religion av i dag. Det är resultatet av resor han gjort de senaste åren kors och tvärs genom det väldiga landet, på jakt efter essensen i indisk religion, och hur det kommer sig att den i så hög grad kommit att attrahera västerländska sökare, alltså sedan nyckelpersonen **Vivekananda** introducerade en reformerad hinduism i Amerika i slutet av 1800-talet.

Pilgrimsupplevelser

Sökande efter förstahandsinformation och fylld av längtan efter att slutligen finna den upplysning som möjligen låter sig finnas kastar Zac sig hämningslöst ut i religiösa pilgrimsupplevelser, och han utlämnar sig också totalt i skildringen därav. Likt Alice i Underlandet (som bokens titel parafraserar på) beskriver han alla de märkliga saker han upplever på färden.

Från ett legendariskt gudintempel på ett berg i Assam färdas han till Kolkata för att offra getter i Kali-templet och vandra i den galne prästens, **Ramakrishna Paramhans**, fotspår i Dakhineswar på 1890-talet. Han färdas med överfullt pilgrimståg till Allahabad, badar i Ganges iskalla vatten och umgås med nakna och haschrökande *naga*-sadhus under Kumbh Mela-festivalen – "världens största kulturevenemang alla kategorier", som Zac uttrycker saken.

Han besöker Rishikesh och studerar meditationskolorna där, och fortsätter till den heligaste av alla städer, Benares, där han går så helhjärtat in för sin uppgift att han i ännu ett försök att söka förstelse köper, och med katastrofala följder själv provar på, *bhong* från en av stadens många specialbutiker för detta i den heliga staden legala knark.

Därefter färdas han söderöver och besöker en efter en av de stora gurugestalerna av i dag, **Sai Baba**, **Sri Sri Ravishankar**, **Amma** med flera, som alla etablerat väldi-

Puja-dag i Kalitemplet i Dakhineswar norr om Kolkata, där religionsreformatorn Ramakrishna verkade i slutet av 1800-talet. Ett tempel som författaren Zac O'Yeah naturligtvis besökte i sitt sökande efter vad indisk religion egentligen är. FOTO: LARS EKLUND

ga kulter kring sig och skapat imponerande ashram-samhällen. Däremellan besöker han föregångare inom branschen, **Bhagwan Shree Rajneehs** Osho-sekt som ännu håller till i Pune, teosofernas anläggning i Chennai och det utopiska Auroville i Pondicherry.

Med öppet sinne suger Zac O'Yeah i sig religiösa upplevelser, men samtidigt bor en klar förnuftsmänniska inom författaren. Det vilar stor kunskap i boken som bygger på religionshistoriska studier. Denna förmedlas med ett enkelt språk, på Zacs karakteristiska vis ofta med halsbrytande jämförelser.

Initierat och detaljerat berättas exempelvis om hur företeelser som Ramakrishna-rörelsen växte fram i Bengalen i början av 1900-talet, och om hur det gick till att förvandla Beatles-gurun **Maharishi Mahesh Yogis** Transcendental Meditation till världsomfattande affärsrörelse.

Mirakeluppvisningar avslöjas

Sakligt och humoristiskt granskas kritiskt guruernas mirakeluppvisningar där klockor på löpande band trollas fram ur Sai Babas hand. Zac besöker den framstående indiske rationalisten **Premanand**, utgivare av tidskriften *Indian Sceptic* som ägnat en stor del av sitt liv åt att avslöja religiösa bluffmakare.

Zac hälsade vidare på den ryktbare författaren **R K Narayan** strax innan dennes bortgång (ett besök som Zac för övrigt beskrev i en artikel i SYDASIEN 1/98), och han refererar flitigt till Narayans bok *Guiden*, som just handlar om hur lätt det är att skapa moderna gurus.

Slutligen är Zacs skildringar av väster-

länningar på "ashram-hopping" fullständigt makalösa, vare sig det handlar om tyskar som gått på alla meditationskurser som över huvud taget finns att tillgå i Rishikesh, eller om andra västerlänningar som förenar sitt religiösa sökande med droger i Goa.

Boken avslutas med en utomordentlig uppslagsdel med indiska religiösa termer, gudanamn, viktiga personer och en lista över ashrams och rörelser som nämns i boken.

Lars Eklund

Köp Zacs bok till specialpris!

☐ Som Sydasien-läsare får du *Guru – En resa i underlandet* till special-priset 229 kronor (ca-pris i bokhandeln 300 kr). Ring eller maila din beställning till Förlagssystem AB, tel: 08-657 19 90, order@fsys.se. Ange att du är SYDASIEN-läsare, plus ditt namn, adress, telefonnummer samt bokens titel.

Ny Lundatidskrift om indiska religioner

☐ Religionshistorikerna **Kristina Myrvold** och **Katarina Plank**, välbekanta för SYDASIENS läsare, ligger bakom en ny vetenskaplig tidskrift om indiska religioner, kallad *Chakra*, som utkommer med två nummer per år. Första numret har temat "Kvinnliga gestalter i indiska religioner" och släpps i mars 2004 och följande nummer som kommer i oktober får temat "Medicin och terapi".

Mer information om Chakra finns på <http://www.teol.lu.se/chakra/> **LE**